

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Gymnázium, Plzeň, Mikulášské nám. 23

Mikulášské nám. 23, 301 54 Plzeň

Identifikátor školy: 600 009 556

Termín konání komplexní inspekce: 8. - 15. ledna 2001

Čj.	042 1/01-5077
Signatura	kd4zu202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je podle Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24.699/99-21 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana.

Orgánem kraje v přenesené působnosti je Magistrát města Plzně, Odbor řízení městských podniků, školství, mládeže a tělovýchovy, Částkova 78, 326 00 Plzeň.

Gymnázium, Plzeň, Mikulášské nám. 23 je škola s osmiletým, čtyřletým a sedmiletým studijním cyklem. Z celkového počtu 25 tříd je v osmiletém studiu 14 tříd, ve čtyřletém 8 tříd a v septimě jsou poslední 3 třídy dobíhajícího sedmiletého studia. Zaměření gymnázia je u devíti tříd všeobecné (79-41-K/001), sedm tříd je zaměřeno na matematiku (79-41-K/002) a devět tříd na přírodovědné předměty (79-41-K/004).

V době inspekce navštěvovali školu 743 žáci.

Výuka ve všeobecném zaměření se uskutečňuje podle učebních plánů a osnov schválených MŠMT čj. 20 594/99-22 (osmiletý studijní cyklus) a čj. 20 595/99-22 (čtyřletý studijní cyklus). Výuka v zaměření matematika a v zaměření přírodovědné předměty se uskutečňuje podle vlastních učebních plánů zpracovaných vedením školy v souladu s generalizovaným učebním plánem gymnázia s osmiletým studijním cyklem. Tyto upravené učební plány schválilo MŠMT dne 19. 7. 1999, čj. neuvedeno.

Reprezentativní budova gymnázia z r. 1914 je po částečných opravách v dobrém stavu. Další údržba a stavební úpravy jsou dlouhodobě koncepčně plánovány a realizovány podle finančních možností zřizovatele. Budova je navržena na zařazení do sítě chráněných památkových objektů. Z tohoto důvodu nelze provádět stavební úpravy bez přísného schvalovacího řízení Úřadu památkové péče. Proto jsou některé změny potřebné ke zlepšení materiálních a psychohygienických podmínek výuky obtížně realizovatelné.

Školní prostory (chodby, schodiště, respiria) jsou vyzdobeny zdařilými výtvarnými pracemi žáků.

Pro výuku fyziky, biologie, cizích jazyků, informatiky a výpočetní techniky jsou zřízeny odborné učebny, pro chemii a fyziku odborné laboratoře. Společenské akce a výuka hudební výchovy se uskutečňují v prostorné, vkusné a účelně zařízené aule. Škola má dvě vlastní knihovny - žakovskou a učitelskou. K dispozici je tělocvična a nově zřízená posilovna.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Anglický jazyk

Výuka anglického jazyka probíhala podle schválených učebních dokumentů pro daný typ školy. Kontrolou úrovně plánování výuky byla zjištěna vysoká funkčnost práce předmětové komise a velmi dobrá úroveň spolupráce a interakce mezi učiteli tohoto předmětu. Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků bylo promyšlené, se zřetelem na obecné cíle, orientaci školy a třídy. Zvláštní pozornost je věnována plánování prvního roku studia ve škole. Po ověření vstupní úrovně cizojazyčných znalostí jsou zpravidla vytvářeny homogenní skupiny s diferencovanými nároky podle pokročilosti žáků. Systém plánování a spolupráce učitelů vytvářejí podmínky pro zajištění kontinuity výuky. Pro žáky, kteří mají zájem o prohloubení znalostí v předmětu, je ve škole zaveden volitelný předmět konverzace v anglickém jazyce.

Učitelé měli učivo pro jednotlivé ročníky rozpracované v časově tematických plánech, které byly projednány předmětovou komisí a schváleny ředitelem školy. Plány byly v průběhu inspekce plněny.

Výuka probíhala převážně v kmenových učebnách, které velikostí odpovídaly počtu žáků. Většinou byly vybaveny starším, ale udržovaným nábytkem. Estetické úpravě tříd byla věnována malá pozornost, působily neosobním dojmem.

V souladu se stanovenými cíli byla ve výuce účinně využita audiovizuální technika, časopisy Hello, Friendship a další doplňující didaktické materiály. Z informativní literatury to byly především překladové slovníky a mluvnické příručky. Materiální zajištění předmětu bylo průměrné. Anglický jazyk vyučovalo ve škole celkem deset učitelů. Všichni měli požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost ve smyslu vyhlášky č. 139/1977 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Začínajícím učitelům pomáhají určení učitelé konzultační formou.

Aktuální příprava učitelů na výuku byla svědomitá.

Výukové cíle byly stanoveny přiměřeně věku žáků a úrovni jejich jazykových znalostí. V celkovém pojetí výuky převažovala komunikativní orientace. Tematicko-funkční zaměření obsahu učiva bylo dodrženo. Řečové dovednosti a ostatní jazykové aspekty byly rozvíjeny ve vyváženém vztahu. Motivačně na žáky působilo využití různých didaktických postupů a forem (samostatná práce, práce ve dvojicích, skupinách, frontální vyučování). Zařazené didaktické postupy a formy byly vždy v souladu s cíli a obsahem výuky. Ve sledované výuce byl vytvořen dostatek přirozených řečových situací, ve kterých se žáci učili reagovat na projevy mluvčího a vyjadřovat své postoje a názory. Svě zastoupení ve výuce mělo i monologické ústní vyjadřování (referáty žáků na zvolené téma).

Přiměřená pozornost byla věnována nejen práci s texty informativního charakteru, ale i s texty uměleckými. Žáci byli systematicky vedeni k vytvoření dovednosti samostatného čtení s porozuměním textu. Míra porozumění byla ověřována opisem, odpověďmi na otázky a reprodukcí obsahu. Výuka zpravidla navazovala na účelně zadávanou ústní nebo písemnou domácí přípravu žáků. Náročnost zadávaných kontrolních písemných prací byla diferencovaná v rámci jedné třídy zpravidla tematikou, v rámci ročníků i formou.

Individuální ústní zkoušení bylo promyšlené. Klasifikace byla objektivní, učiteli zdůvodněná. Kontrolou žákovských knížek v nižších ročnících osmiletého cyklu bylo zjištěno, že hodnocení žáků bylo převážně zaměřeno na ověřování znalostí, nikoli na ověřování míry osvojení dovedností.

Vyučující většinou průběžně zajišťovali zpětnou vazbu, vyvozovali potřebná dílčí nebo souhrnná poučení. Důsledným vedením výuky v anglickém jazyce se podařilo navodit cizojazyčnou atmosféru, což mělo pozitivní vliv na proces učení žáků.

Učitelé byli ve vztahu k žákům vstřícní a korektní. Nežádoucí projevy chování žáků nebyly zaznamenány. Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře.

Výuka anglického jazyka byla hodnocena jako velmi dobrá.

Biologie

Časová dotace odpovídala schváleným učebním plánům. Členění učiva v jednotlivých ročnících ve sledovaných hodinách bylo v souladu s učebními osnovami schválených vzdělávacích programů. Při plánování výuky nedocházelo k obsahové duplicitě, učivo na sebe po ročnících navazovalo. Až na jednu výjimku výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu

složení tříd. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla většinou velmi dobrá, pouze v jednom případě byla podceněna příprava demonstračních pomůcek, metodická stavba hodiny i výběr základního a rozšiřujícího učiva.

Biologii ve škole vyučuje celkem sedm pedagogů. Všichni mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Většinou se jedná o zkušené učitele s delší pedagogickou praxí. Výuku předmětu pozitivním způsobem ovlivňuje činnost předmětové komise biologie.

Zásadním nedostatkem školy celkově a v případě výuky biologie zcela zřetelně je nedostatek vhodných prostor pro vyučování. Ve škole je odborná pracovna biologie s kapacitou míst pouze pro jednu skupinu dělené třídy. Je velmi dobře vybavena didaktickou technikou a dalšími pomůckami, je světlá a prostorná, ale při současném počtu ročníků a početnosti tříd nedostačující. Materiální vybavení kabinetu je velmi dobré, přírodopisné sbírky jsou účelně a esteticky instalovány v zasklených vitrínách. Většina sledované výuky probíhala v méně podnětných kmenových učebnách se zhoršenými podmínkami pro přípravu a demonstraci pomůcek.

Psychohygienické podmínky byly ojediněle narušeny prodloužením výuky na úkor přestávky.

Struktura hodin byla ve většině sledované výuky vyvážená. Nezbytné organizační pokyny byly jasné a srozumitelné, svojí náročností odstupňované podle věku žáků. Výběr a množství informací byly většinou úměrné úrovni žáků. Občas byla využívána latinská terminologie, ale bez specifického přírodovědného zaměření. U méně zkušených učitelů převládl objem učiva nad kvalitním vyvozením základních závěrů a nutného zobecnění. Důraz byl kladen na vlastní úsudek žáků, ti se však spontánně účastnili vyvozování nového učiva a závěrů jen výjimečně. Aktivně se projevovali pouze jedinci. Velmi rozdílná byla práce s učebnicí nebo dalšími studijními materiály. Analytická práce žáků s textem byla méně patrná, odborný referát nebyl v průběhu sledované výuky uplatněn. Také didaktická technika byla využita v menší míře. Ve sledované výuce převládl slovní projev vyučujících. Tam, kde byl vytvořen prostor pro závěrečnou práci s exponovaným učivem, se uplatnili i ti žáci, kteří v hodinách přímo nespolupracovali.

Vstupní motivace se ve výuce neprojevila. Pozitivním motivačním faktorem bylo objektivní vyhodnocování výkonu žáků při klasifikovaném ústním zkoušení a v naprosté většině vytvořený pozitivní vztah žáků k předmětu. Také zadání úkolů a celková organizace při písemných prověrkách náročností odpovídaly věku žáků.

Učivo bylo aktualizováno, často byly prezentovány příklady z praxe. Podle možnosti vyučující zařazovali i regionální prvky. Při ústním zkoušení byl kladen důraz na vztahovost, zdůvodnění souvislostí a vývoje nad memorováním izolovaných faktů. Většina vyučujících klasifikaci zdůvodnila.

Vysoce pozitivním jevem byl velmi dobrý vztah mezi vyučujícími a žáky. Osobnost žáků byla učiteli respektována, kázeňské problémy nebyly zaznamenány.

Převládal kultivovaný, odborně správný ústní projev vyučujících. V písemném projevu u některých vyučujících byly rezervy v grafické složce.

Výuka biologie měla celkově nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Český jazyk

Hodinová dotace předmětu byla v osmiletém, dobíhající sedmiletém i ve čtyřletém gymnáziu v souladu se schválenými učebními plány.

Učitelé měli zpracované stručné časově-tematické plány, které odpovídaly proporcionálnímu plnění osnov v jednotlivých ročnících a zajišťovaly kontinuitu výuky mezi ročníky. Vedení školy a předmětová komise sledují jejich plnění a v případě potřeby přijímají opatření. Až na ojedinělé případy byli vyučující na výuku ve sledovaných hodinách velmi dobře připraveni. Někteří z nich ve své přípravě na výuku a ve výuce samé prokázali vysokou profesionalitu a pedagogické mistrovství.

Vyučování českého jazyka probíhalo v kmenových učebnách vybavených převážně starším, někde silně opotřebovaným nábytkem. Estetičnost prostředí některých učeben měla nižší úroveň. Výzdoba buď téměř chyběla nebo působila velice stroze.

Při práci žáci využívali učebnic, jazykových příruček a doplňujících materiálů (odborné literatury, testů, beletrie). Žáci mají k dispozici dobře vybavenou žákovskou knihovnu. Pedagogičtí pracovníci pro své další vzdělávání využívají učitelské knihovny, která je dobře zásobena potřebnou odbornou literaturou. Didaktická technika ve sledované výuce použita nebyla. Všichni učitelé českého jazyka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Psychohygienické podmínky byly dodržovány dobrou organizací práce vyučujících v hodinách.

Stavba většiny sledovaných hodin a četnost činností odpovídala požadavkům efektivní výuky. V její organizaci převládalo klasické členění hodiny na úvodní opakování probraného učiva a zkoušení, výklad nové látky a její procvičování. Kooperativní techniky učení ve sledovaných hodinách byly využity jen některými vyučujícími. Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. Témata hodin byla volena v souladu s učebními osnovami. Návaznost učiva a zásada postupu od jednoduššího ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu byla respektována. Zadávané úkoly měly přiměřenou obtížnost a ve vhodných tématech byly ukázkou aplikace jazykové teorie v reálných situacích. Jen v jednom případě byl text uměleckého díla užít pouze jako ilustrace k výkladu učitelky a nebylo s ním dále pracováno. Vyučující předkládala žákům hotové poznatky, které žáci pasivně přijímali.

V hodinách gramatiky, zejména při stylistických a syntaktických cvičeních, při práci s chybou bylo rozvíjeno nejen logické myšlení žáků, ale také jejich smysl pro systematický postup a spisovné vyjadřování. Po odborné stránce bylo učivo interpretováno na vysoké úrovni.

Vstupní motivace se většinou omezovala na oznámení vzdělávacího cíle a na nástin průběhu hodiny. Jen někteří vyučující dokázali využít každé vhodné příležitosti a cíleně žáky motivovali i v průběhu hodiny. Zkoušení žáků navazovalo na probírané učivo. Hodnocení jejich výkonů bylo odůvodněné, přiměřené předvedeným znalostem, dovednostem a bylo pozitivně zaměřené. Žákům byl dán dostatečný prostor pro možnost diskuse k probíraným tématům i možnost vyjádření vlastního názoru.

Z chování žáků bylo patrné, že pravidla jednání jsou stanovena a žáky respektována. Jen v jedné třídě nižšího gymnázia žáci nezvládali své chování, nerespektovali ustanovení Řádu školy ani pokyny a důrazná napomenutí vyučující.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla až na jednu výjimku založena na vzájemné důvěře a respektování osobnosti žáka. Vztah vyučujících k žákům byl vstřícný a přátelský.

Z kontrolovaných slohových prací bylo zřetelné, že zadání mělo vždy více témat, která vycházela z oblasti zájmů žáků a byla dostatečně inspirativní. Pro diktáty byly využívány vhodné souvislé texty. Témata k maturitním zkouškám odpovídala standardům.

Sledovaná výuka českého jazyka měla velmi dobrou úroveň.

Dějepis

Časová dotace předmětu odpovídala schváleným učebním plánům. V souladu s učebními osnovami měli vyučující zpracované tematické plány průměrné úrovně. Návaznost učiva byla v tematických plánech zřetelná.

Personálně je výuka zabezpečena na vynikající úrovni. Všichni vyučující splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka dějepisu probíhala v kmenových učebnách, jejichž estetická úroveň byla nižší. Vybavení kabinetu dějepisu didaktickou technikou, odbornými texty a dalšími pomůckami je dostačující. Kromě jedné hodiny nebyla ve sledované výuce didaktická technika využita.

Organizace, formy a metody výuky byly voleny vzhledem k věku žáků. Ve třech hodinách byly zařazeny zajímavé, aktivizující formy práce. Žáci pracovali s mapou i učebnicí, společně vyvozovali závěry, hledali souvislosti. Byl jim dán prostor pro samostatnou dedukci na základě práce s historickými materiály a pro vyjadřování vlastního názoru a zaujetí postojů k probíraným událostem. Předností byl výklad vyučujících, probíhající v logických souvislostech, s důrazem na kauzalitu dějin.

V omezené míře byly zaznamenány vstupní motivační metody. Žáci byli většinou motivováni pochvalou za dobře vykonanou práci či správnou odpověď na dotaz vyučujícího. Otázky při zkoušení měly přímou návaznost na probírané učivo, většinou byly zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva. Kultivovaným jazykem žáci projevovali velmi dobré znalosti a správně užívali odborných pojmů. Klasifikace zkoušených žáků byla náležitě zdůvodněna. Žáci měli možnost k danému tématu volně diskutovat, na nejasnosti se mohli kdykoliv zeptat.

Pozitivně byla hodnocena ukázněnost žáků, jejich kladný přístup k výuce a dodržování stanovených pravidel. Projevy nevhodného chování se neobjevily. Vzájemná komunikace měla velmi dobrou úroveň.

Sledovaná výuka dějepisu byla hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Časová dotace ve sledovaných ročnících odpovídala schválenému učebnímu plánu. Při tříhodinové týdenní dotaci předmětu je využito dělení jedné hodiny na dvě skupiny praktických cvičení. Tematické plány formálně uvádějí pro jednotlivé ročníky hlavní tematické celky v souladu se schválenými osnovami, ale s velmi hrubým časovým rozvržením a v případě praktických cvičení pouze pro 2/3 roční časové dotace. Plánování zbývajících 33 hodin cvičení, pokud je vůbec uvedeno, obsahuje pouze rozdělení na 25 hodin teoretických cvičení a 8 hodin praktických cvičení bez jakékoliv obsahové specifikace. Plány byly projednány v předmětové komisi a schváleny ředitelem školy.

Povinná výuka je doplněna nabídkou volitelného předmětu Aplikace fyziky.

Bezprostřední příprava vyučujících na výuku měla rozdílnou úroveň. V několika případech měla dobře promyšlenou motivaci a zvolené metody a formy výuky. V části výuky byla zřetelná rutinní příprava vyučujících spoléhajících na odbornou fundovanost.

Z 86 hodin fyziky týdně (ve všech třídách) jsou 4 hodiny odučeny učitelkou, která sice splňuje podmínku odborné způsobilosti stanovenou vyhláškou č. 139/1997 Sb. pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů střední školy, ale předmět fyzika není uveden jako obor studia v jejích osobních dokumentech o dosaženém vzdělání. Vyučující v současné době studuje fyziku na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni.

Prostorové podmínky vzhledem k počtu tříd a žáků prakticky neumožňují širší využívání

odborných učeben fyziky a vedou ke snižování názornosti výuky omezováním demonstračních pokusů v kmenových třídách. Pro potřeby fyziky jsou jen ojediněle využívány počítače ve třech odborných učebnách s výpočetní technikou. Častějšímu využití brání plné vytížení učeben dělenou výukou informatiky. Dvě hodiny cvičení probíhaly v laboratoři fyziky, která svým uspořádáním neodpovídá zcela psychohygienickým zásadám (průchozí učebna, světlo zprava). Ostatní výuka vedená v kmenových třídách postrádala motivující prostředí a (až na tři případy) také využívání pomůcek. Didaktická technika nebyla použita vůbec. Sbírká pomůcek je z části zastaralá, některé pomůcky byly poškozené a neúplné.

Pro výraznou převahu tradičních forem práce a členění hodin na zkoušení, opakování a výklad nové látky byly psychohygienické podmínky na průměrné úrovni. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Ve většině hodin bylo nevyčleněným cílem probrat (přednést) učivo a vytvořit u žáků rutinu v řešení příkladů pro úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na vysoké školy.

Výuka v jednotlivých ročnících se výrazně lišila zvolenými formami a metodami práce a to od několika hodin s výraznou převahou pozitiv po převahu průměrných stereotypních hodin spoléhajících na křídu, tabuli a studijní předpoklady žáků. Dominantní byla mezipředmětová vazba s matematikou, vztahy s ostatními předměty byly sledovány pouze ojediněle. Velmi často předkládané teoretické poznatky postrádaly výraznější spojení s praxí a aplikaci učiva nahrazovalo řešení příkladů. Přímá zpětná vazba nebyla prakticky využívána. K ověření pochopení učiva sloužila většinou víceméně formální otázka, zda mají žáci dotazy. Zejména pro několik málo velmi dobrých hodin z hlediska účelnosti a vhodnosti organizace výuky a použitých forem a metod práce byla celková úroveň sledované výuky průměrná.

Nejvýraznější rozdíly byly ve vhodné a cílené motivaci, v názornosti výuky, využití poznatků žáků, navozování životních zkušeností k rozvíjení samostatnosti v myšlení a komunikativních dovedností. Sledované hodnocení žáků bylo přiměřené a učitelem vždy zdůvodněné. Oceňována byla snaha a pokrok, žáci byli vedeni k sebekontrolě. V dělených třídách sledovaného „teoretického cvičení“ nebylo cíleně a efektivně využíváno rozmanitých vyučovacích metod, individuálního přístupu k žákům a experimentování. Namátkově vyžádané úlohy z praktických (laboratorních) cvičení odpovídaly osnovám a probíranému učivu a Protokoly měly průměrnou úroveň.

Ve všech hodinách se žáci chovali ukázněně. Komunikace byla založena na důvěře, žáci se nebáli prezentovat své myšlenky. Všichni vyučující respektovali osobnost žáka, vytvářeli prostředí spolupráce a přiměřené tolerance. Na velmi dobré úrovni byla verbální i neverbální komunikace všech vyučujících. Ve velké části hodin však nebyl žákům poskytován dostatečný prostor pro rozvíjení komunikativních schopností. Pozitivní vztah žáků k výuce byl patrný v hodinách s cílenou motivací a názorností.

Celkově měla sledovaná výuka fyziky průměrnou úroveň s mírnou převahou negativ.

Chemie

Výuka chemie byla v souladu se schválenými učebními plány. Učební osnovy byly plněny. Učivo je jednotlivými vyučujícími rozpracováno do tematických plánů, které jsou v naprosté většině přehledné a snadno kontrolovatelné. Pouze v jednom případě byl zjištěn nesoulad postupu vyučujícího s jeho tematickým plánem (zpoždění čtyři týdny).

Všech devět vyučujících, kteří jsou pověřeni výukou chemie, je plně odborně i pedagogicky způsobilých.

Škola nemá zřízenou odbornou učebnu pro výuku chemie. Hospitované hodiny se

uskutečňovaly v kmenových učebnách, které jsou dostatečně prostorné, prosvětlené a účelně vybavené. Množství potřebných učebních pomůcek, kterými škola disponuje, je dostatečné a umožňuje kvalitní realizaci výuky. Ve většině sledovaných hodin byly využity učebnice, pomocné texty, tabulky a další názorné učební pomůcky. Využití didaktické techniky bylo sporadické. Praktické procvičování bylo realizováno v nedávno inovované a odpovídajícím způsobem vybavené laboratoři chemie. Její dobrá estetická úroveň významně přispěla k tvorbě podnětného pracovního prostředí. Negativem však je přístup přes dva kabinety vyučujících.

Většina sledovaných hodin se vyznačovala promyšlenou přípravou vyučujících, velmi dobrým metodickým vedením a úspěšně uplatňovanou aktivizací žáků, optimálně zvoleným pracovním tempem i potřebnou dynamikou. Volba vyučovacích metod respektovala věk i schopnosti žáků. Důsledně byla uplatňována návaznost na předcházející učivo, činnost žáků byla dobře organizována. Výklad byl systematický, žákům dobře srozumitelný, s patřičným důrazem na pochopení vzájemných vztahů nově probíraných pojmů. Využití učebních pomůcek bylo účelné a dostatečně efektivní.

Efektivita některých hodin byla poněkud snížena menším prostorem pro aktivní činnost žáků a převládajícím monologem vyučujícího, někdy méně důslednou kontrolou práce žáků.

V hodinách praktických cvičení byl po jasném a srozumitelném zadání úkolu vždy se žáky diskutován potřebný pracovní postup. Největší časový prostor byl pak věnován samostatné činnosti žáků, důsledně kontrolované vyučujícím. Žáci byli upozorňováni na chybná řešení a vedeni k tomu, aby samostatně našli způsob jejich odstranění.

Nejčastějšími motivačními prvky byly aktualizace učiva a patřičné zdůraznění praktického významu probíraného učiva s efektivním využitím životních zkušeností žáků. Použití účelného povzbuzení a pochvaly nebylo častým jevem. V naprosté většině hospitovaných hodin byly vyučujícími prověřovány výchozí znalosti a dovednosti, průběžně byla využívána zpětná vazba a na zjištěné skutečnosti bylo reagováno přiměřenou korekcí zvolených postupů. Zkoušení a opakování mělo vždy návaznost na probírané učivo, formulace otázek byla většinou zaměřena na zjištění pochopení vztahů a souvislostí. Procvičovací úlohy měly především aplikační charakter a gradující náročnost. Způsob jejich zadání prokazoval promyšlený systém a dobře zapadal do stanovené struktury hodiny. Klasifikace zkoušených žáků byla vždy zveřejněna, její zdůvodnění však často postrádalo patřičnou výstižnost.

Atmosféra ve sledovaných hodinách byla pracovní, se vstřícným způsobem komunikace ze strany vyučujících a přiměřenou bezprostředností ze strany žáků. Pravidla pro vedení diskuse byla respektována. Vyučující dbali na kulturu projevu žáků, používání odborné terminologie i souvislé a výstižné vyjadřování. Dobrá úroveň poznámek v sešitech žáků svědčí o odpovídající pozornosti, kterou vyučující tomuto jevu věnují.

Z celkového pohledu je kvalita vzdělávání v předmětu chemie hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika, Výpočetní technika

Časové dotace předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Tematické plány v souladu s osnovami zohledňují podmínky výuky, jsou projednány v předmětové komisi a schváleny ředitelem školy.

Vyučující byli většinou na výuku dobře, až velmi dobře připraveni. Stanovené cíle, až na výjimky, odpovídaly aktuálnímu složení skupin. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Z 94 hodin týdně (ve všech třídách) je 16 hodin odučeno třemi učiteli matematiky, kteří sice

splňují podmínku odborné způsobilosti stanovenou vyhláškou č. 139/1997 Sb. pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů střední školy, ale předmět informatika a výpočetní technika není uveden jako obor studia v jejich osobních dokumentech o dosaženém vzdělání. Tato skutečnost však neměla vliv na kvalitu sledované výuky a u jedné z vyučujících byla výuka vynikající.

K vyučování slouží tři odborné učebny s rozdílnou úrovní vybavení se 6, 8 a 9 PC. Hardware i software je dle finančních možností školy modernizován a umožňuje plnit osnovami stanovené cíle v základech programování, využívání PC v prostředí Windows (Win 95, Win 98 a Win 2000 dle výkonu PC) a Internetu. Prostor učeben je strohé, minimálně motivující. K volnému využití mají žáci k dispozici na chodbě školy dva starší počítače s přístupem na síť a e-mail. Po vyučování mají možnost přístupu na Internet i v učebnách pod dozorem vyučujících. Povinné předměty jsou vhodně doplněny nabídkou volitelných předmětů Informatika a výpočetní technika, Počítačová grafika a Aplikace počítačů.

Celkově průměrné psychohygienické podmínky byly závislé především na organizaci výuky.

Značné rozdíly byly v organizaci výuky, v metodách práce učitelů a ve využívání zpětné vazby. Pouze vyhovující a neefektivní metody i organizace práce a chybějící reakce na aktuální znalosti a dovednosti žáků byly ojedinělou výjimkou. Převažovaly hodiny s velmi dobrou a u jedné vyučující vynikající organizací práce i zvolenými metodami, hodiny promyšlené a zohledňující aktuální složení třídy. Žáci v těchto hodinách měli vytvořený prostor pro samostatné a aktivní učení, dle svých schopností hledali alternativní řešení zadávaných úkolů. Možnost pracovat individuálním tempem, přizpůsobená náročnost úkolů a individuální přístup a pomoc učitele umožňoval všem žákům úspěšné řešení. K motivaci přispívalo i ocenění snahy a pokroku a objektivní zdůvodněné hodnocení s analýzou chyb, žáci tak pracovali se zájmem a dosahovali velmi pěkných výsledků.

Respektování osobnosti žáků a dohodnutých pravidel jednání, prostředí důvěry, spolupráce a přiměřené tolerance ve většině sledovaných hodin výuky vytvářely nadprůměrnou úroveň interakce a komunikace.

Celkově měla sledovaná výuka informatiky a výpočetní techniky velmi dobrou úroveň.

Matematika

Plánování předmětu vychází ze schválených učebních dokumentů. Hodinové dotace ve sledovaných třídách odpovídaly učebním plánům. Významnou úlohu zastává předmětová komise matematiky, která koncepčně a účelně koordinuje plánování, přípravu a realizaci výuky. Osnovy jsou vyučujícími a předmětovou komisí rozpracovány do tematických plánů, jejichž součástí je i časové rozvržení učiva. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Tematické plány jsou schvalovány ředitelem školy.

Ve vyšších ročnících víceletého studia se zaměřením na matematiku má tento profilující předmět výrazně navýšenou časovou dotaci z fondu disponibilních hodin. Výuka je dále rozšířena nabídkou volitelných předmětů Aplikace matematiky u zaměření matematického, Seminář a cvičení z matematiky a Deskriptivní geometrie u zaměření všeobecného a přírodovědného. Další rozšíření vzdělávacího obsahu povinné a volitelné výuky je umožněno využitím nabídky nepovinného předmětu Cvičení z matematiky v sedmi třídách převážně matematického zaměření.

Vyučující byli na výuku ve sledovaných hodinách velmi dobře připraveni.

Všichni učitelé předmětu splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka

matematiky probíhala v kmenových třídách, které jsou převážně prostorné a světlé. Estetičnost prostředí těchto učeben měl rozdílnou úroveň. Pro výuku matematiky nebyly speciálně vybaveny. V několika vyučovacích hodinách bylo využíváno velmi vhodně didaktické techniky. Zejména citlivé metodické zařazení a využití prostředků demonstrační a projekční techniky (zpětný projektor, osobní počítač, matematický grafický projektor) mělo velmi dobrý efekt pro zprostředkování přenosu informací v teoreticky náročných tématech. Žáci s naprostou samozřejmostí běžně používali kalkulátory. Učebnice a sbírky úloh byly využívány.

Psychohygienické podmínky byly dodrženy dobrou organizací práce v hodinách.

Ve výuce převládalo klasické členění hodin na úvodní opakování probraného učiva a zkoušení, výklad nové látky a její procvičování. Kooperativní techniky učení byly uplatněny pouze ojediněle.

Předmět je vyučován na velmi dobré až vynikající odborné úrovni. Výuka ve vyšších ročnících má převážně teoretické pojetí, což je do značné míry předurčeno obsahem tematických celků zařazených do jejich učebních plánů. V nižších ročnících je pojetí výuky přizpůsobeno věku žáků, kteří tím dostávají možnost postupně rozvíjet své logické myšlení, prostorovou představivost, schopnost abstrakce i ostatní matematické dovednosti na přiměřené úrovni. Ve výuce bylo rozvíjeno logické i abstraktní myšlení žáků, které je vedlo k myšlenkové samostatnosti a ke schopnosti aplikovat učivo. Ve většině hodin vyučující důsledně dbali na přesnost a správnost vyjadřování žáků. Učivo bylo upevňováno se zajištěním návaznosti i zpětné vazby. Náplň a struktura sledovaných hodin byla podřízena dosažení určeného vzdělávacího cíle. Organizační pokyny byly srozumitelné a přiměřené věku a možnostem žáků.

Vstupní motivace byla většinou redukována na oznámení tématu hodiny. V kapitolách, které to svým charakterem umožňují, bylo využíváno příkladů z praxe, dřívějších poznatků a zkušeností žáků. V některých hodinách byla malá pozornost věnována závěrečnému hodnocení výkonu žáků.

Zkoušení a opakování navazovalo na probírané učivo. Hodnocení výkonu bylo vždy objektivní a spravedlivé, ve většině případů podrobně zdůvodněné. Úroveň vědomostí žáků byla velmi dobrá (zejména ve třídách s matematickým zaměřením). Zadávání čtvrtletních písemných prací bylo v kontrolovaných případech pečlivě připraveno, předem projednáno v předmětové komisi s cílem sjednotit náročnost a požadavky v rámci školy. Písemné práce byly s použitím přiměřeného bodovacího systému vyhodnoceny a výsledky analyzovány ve třídách při společné opravě chyb.

Z průběhu všech sledovaných hodin bylo patrné, že pravidla komunikace mezi žáky a pedagogy a mezi žáky navzájem jsou známá, vžitá a akceptovaná. Vztahy a spolupráce mezi vyučujícími a žáky byly pozitivní, převážně založené na vzájemné důvěře a respektování osobnosti žáka. Nevyskytly se žádné projevy nežádoucího chování žáků. Ve třídách matematického zaměření projevovali žáci příkladně pozitivní vztah k výuce předmětu, řada hodin měla charakter neformální tvůrčí dílny.

Výuka matematiky ve škole měla celkově velmi dobrou úroveň.

Německý jazyk

Časová dotace německého jazyka odpovídala učebním plánům schváleného vzdělávacího programu školy. Zpracované tematické plány obsahem učiva korespondovaly s požadavky učebních osnov a byly schváleny předsedou předmětové komise a ředitelem školy. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla zajištěna. Účinná práce předmětové komise se projevila ve vzájemné spolupráci mezi učiteli předmětu. U nižších ročníků vyučující každoročně řeší

problém rozdílné vstupní jazykové úrovně žáků, která neumožňuje plynulou návaznost na předchozí jazykové vzdělávání.

Výuka byla vedena odborně i pedagogicky způsobilými učiteli ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb.

Materiální zajištění předmětu didaktickou technikou, odbornou a informativní literaturou i dalšími pomůckami bylo na velmi dobré úrovni. Ve většině sledovaných hodin byla ve výuce využita audiotechnika a doplňující didaktické materiály.

Psychohygienické zásady byly dodržovány, výuka se uskutečňovala ve světlých a prostorných učebnách. Ojedinele byl malý důraz kladen na bezpečnost žáků (aktovky žáků byly uloženy v uličkách mezi lavicemi). V jedné hodině bylo doporučeno efektivnější rozmístění žáků při výuce. Tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků.

Na jednotlivé hodiny byli vyučující dobře připraveni. Odborné vedení hodin bylo bezchybné. Pestrost výuky byla zajištěna vhodným střídáním metod a forem práce, ojedinele ve skladbě hodin chybělo závěrečné shrnutí. Ve všech hodinách se projevíly dobré znalosti žáků, kteří byli vhodným způsobem vedeni k samostatnému projevu. U většiny vyučujících byl kladen důraz na správný přízvuk.

K navození cizojazyčné atmosféry učitelé zařazovali vstupní motivaci a v průběhu hodin byl často aktivován neřízený rozhovor žáků v cizím jazyce. Ve dvou sledovaných hodinách chyběla větší motivace žáků jak během vyučování, tak v jeho závěru. Interakce mezi žáky a učiteli byla na velmi dobré úrovni. Žáci dobře spolupracovali a projevovali dobré znalosti. Vhodně jim byl dáván prostor pro vyjádření vlastního názoru.

Výuka německého jazyka byla velmi dobrá.

Tělesná výchova

Časová dotace odpovídala schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků bylo koordinované, konkrétně stanovené v jednotlivých sportovních disciplínách. Kontinuita výuky byla zajištěna. Plány i zápisy v třídních knihách umožňovaly efektivní kontrolu probraného učiva. Ojedinele formální nedostatky v plánování nenarušily jeho celkově velmi dobrou úroveň.

K tělesné výchově byla využívána běžně vybavená, čistá školní tělocvična a odpovídající pomůcky pro vyučovanou sportovní činnost. Vhodně zařízená posilovna a přilehlý prostor cvičebny byly špatně větratelné. Další školou využívané prostory (sportovní hala, atletický stadion a plavecký bazén) jsou značně vzdálené. Rozvrh hodin je této skutečnosti přizpůsoben („dvouhodinovky“ jednou týdně) a frekvence uskutečňovaných pohybových aktivit je proto nízká. Znemožňuje efektivní motorické učení. Pro herní činnosti byly využívány barevné návleky k odlišení družstev. Některé třídy měly jednotné vkusné sportovní oblečení s logem gymnázia, které přispívalo k vytváření pocitu sounáležitosti ke škole.

Všichni učitelé byli odborně a pedagogicky způsobilí, jejich příprava na konkrétní výuku byla velmi dobrá i vynikající, ale u méně zkušených učitelů také jen průměrná především v oblasti organizace, metod a forem práce, které nebyly vždy efektivní. Vyučovací metody byly účinné z hlediska rozvoje fyziologických funkcí, formy práce odpovídaly věku a většinou i úrovni motorických dovedností. Ve výuce výrazně převažoval příkazový řídicí styl, ale využíván byl také styl praktický. V rámci dodržování psychohygienických zásad vytvářeli učitelé prostor pro individuální i skupinové aktivity a vhodnou kooperaci žáků. Běžná interakce mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli měla jasně stanovená pravidla, která byla v průběhu sledované

výuky dodržována.

Malý důraz byl kladen na motivaci v konkrétních činnostech a ke zlepšení individuálních dovedností. Motivace vycházela především z přirozené potřeby pohybu, výkonu a činnosti žáků. Hodnocení poskytovalo žákům často jen nízkou úroveň průběžné zpětné vazby a odehrávalo se hlavně v rovině sdělení „dobrý - špatný“, bez zřetele na složitost pohybových úkolů, jejich další kultivaci a zdokonalení.

Výuka tělesné výchovy měla celkově nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Zeměpis

Výuka zeměpisu je vedena ve škole pěti pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ve sledované výuce pracovali ve shodě s předloženými tematickými plány, ve kterých byla patrná koordinace ve zpracování v rámci předmětové komise zeměpisu. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu. Učivo jednotlivých ročníků na sebe navazuje. Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu.

Všechny hodiny byly pečlivě připravené zejména v oblasti materiálního zajištění (demonstrační mapy, atlasy - více typů, učebnice, statistické tabulky, další připravené učební materiály) i po teoretické stránce. Výuka probíhala v kmenových třídách (ve škole není odborná učebna zeměpisu), jedna z učeben byla úplným provizoriem (předsálí auly). Tam se také projevil v části hodiny problém s osvětlením. Ve škole je dostatek didaktické techniky, v průběhu výuky zeměpisu však nebyla využita. I když jsou školní prostory vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků, většina tříd měla strohý, neosobní charakter.

Úroveň sledované výuky byla velmi vyrovnaná. Ve většině sledované výuky učitelé využívali učebnic, atlasů a dalších učebních materiálů k analytické práci žáků s textem nebo mapovým materiálem. Zejména zaměření na práci s učebními texty bylo podnětné. Uplatnilo se i účelné zapojování žáků do práce. Byl přednesen jeden odborný referát, využita skupinová práce žáků ve dvojicích. Výběr, sled a množství učiva byly přiměřené věku a úrovni žáků. Většinou byla patrná propojenost mezi sdělenými nebo vyvozenými fakty a jejich praktická demonstrace na mapě. Do učiva byly účelně zařazovány nové poznatky a aplikovány na příklady z praxe. V menší míře byly využity i regionální prvky. Rezervy byly patrné v metodické stavbě hodin. Spíše ojediněle se projevila nevyrovnaná struktura hodin, ve které byla preferována úvodní část s klasifikovaným zkoušením a opakováním. Pro vyvozování nového učiva byl vytvořen vždy dostatečný prostor. Na závěrečnou práci s exponovaným učivem však nezbýval ve většině výuky dostatek času. V některých hodinách převládl projev učitele, a proto byl prostor pro vlastní projev žáků menší.

Vstupní motivace se uplatnila pouze v jedné ze sledovaných hodin. Výrazným motivačním prvkem bylo využívání zkušeností žáků, jejich zjevného zájmu o předmět i erudovaný projev vyučujících. Mezipředmětové vztahy byly uplatňovány průběžně. Rozdíly byly v uplatnění a formách klasifikace, která v jednom případě nebyla vůbec provedena. U ústního zkoušení se lišil způsob zadání (písemné, ústní) a doba na přípravu. Vždy byly vyžadovány komplexní informace s důrazem na vzájemné vazby a částečně i na demonstraci na mapě. Klasifikace byla objektivní a žákům zdůvodněná. Velmi dobrou úroveň měly zadávané písemné prověrky. Otázky byly ve všech případech vyvážené (pro jednotlivá oddělení), zadávané z dobře probraného a procvičeného učiva a svou náročností odpovídaly věku žáků. Při rozboru prověrek byly analyzovány nejčastější chyby. K nim se vyučující v průběhu hodin vraceli, vhodným způsobem je aplikovali a upevňovali jejich správné řešení. Závěrečné hodnocení

práce žáků mělo spíše formální charakter (bez zaměření na jednotlivce) a někdy scházelo úplně. Způsob práce byl žákům známý a byl jimi akceptovaný. V každé hodině měli žáci dostatečný prostor pro prezentaci vlastního názoru. Žáci pracovali aktivně, prokazovali velmi dobré vědomosti. K tomu napomohl i vstřícný postoj učitelů a dobrá pracovní atmosféra.

Výuka zeměpisu byla na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování výuky v časově-tematických plánech bylo většinou účelné, vycházelo z osnov. Bezprostřední příprava výuky byla převážně promyšlená a pečlivá. Ve většině předmětů mají na úroveň plánování významný pozitivní vliv předmětové komise. Celkově byla oblast plánování velmi dobrá.

Personální a psychohygienické podmínky výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, materiální podmínky jako průměrné.

Organizace, metody a formy práce byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Jen v ojedinělých případech chyběla práce s úvodní a průběžnou motivací. Hodnocení žáků bylo objektivní, zdůvodněné. Oblast motivace a hodnocení byla velmi dobrá.

V oblasti komunikace byly cíleně a systematicky rozvíjeny komunikativní dovednosti. Spolupráce a komunikace mezi žáky a pedagogy byla velmi dobrá, učitelé vytvářeli prostor k uplatnění různosti názorů. Oblast interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou stanoveny na základě analýzy podmínek a prostředí, ve kterém se škola nachází. Zohledněny jsou i připomínky učitelů a zaměstnanců školy.

Koncepce rozvoje gymnázia obsahuje záměry a priority v oblastech:

- I. Stávající stav, hlavní problémy
- II. Předpokládaný vývoj školy do roku 2005
- III. Pedagogická část - Řešení předmětových komisí, Studium plně aprobovaných učitelů
- IV. Spolupráce s dalšími institucemi
- V. Materiálně technické vybavení

Koncepční záměry a stanovené cíle jsou reálné. Vhodnost zvolené koncepce podporuje zájem o studium přijímaných žáků.

Plán práce - školní rok 2000/2001 schválený pedagogickou radou dne 18. září 2000 je do detailů propracován. Obsahuje mimo jiné kapitoly: Základní východiska a úkoly ve výchovně-vzdělávací činnosti, organizační a řídicí činnosti, Úkoly předmětových komisí, Zásady práce třídních učitelů a jejich hlavní úkoly, Plán kontrolní činnosti včetně prostředků forem a zaměření, Pedagogické porady ve šk. roce 2000/2001, Komise a jejich složení ve šk. roce 2000/2001, Správci sbírek, laboratoří a učeben ve šk. roce 2000/2001, Učitelé uvádějící a poskytující metodickou pomoc, Organizace školního roku 2000/2001, Školní řád, Rozdělení

tříd, Aprobace učitelů, Úvazky učitelů, Volitelné předměty ve šk. roce 2000/2001, Nepovinné předměty ve šk. roce 2000/2001, Návrh plánu exkurzí ve šk. roce 2000/2001, Důležité akce 1. pololetí, Organizační řád, Kulturní výročí šk. rok 2000/2001, Plán oprav a technického vybavení, Plán činnosti výchovného poradce ve šk. roce 2000/2001, Plán výchovy k rodičovství ve šk. roce 2000/2001, Roční plán zdravého životního stylu, plány dvanácti předmětových komisí a plány dalších ??? komisí, které jsou ve škole zřízeny.

Do tohoto plánu jsou zahrnuty akceptovatelné připomínky pracovníků školy. Je podkladem pro zpracovávání podrobných měsíčních plánů práce. Plánování je pojato jako ucelený systém včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy.

Schválený učební plán je vedením školy rozpracován tak, aby co nejvíce vyhovoval potřebám žáků a specifickým podmínkám školy.

Vyučované studijní obory jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24.699/99-21 ze dne 23. 7. 1999. Hodinové dotace jednotlivých předmětů odpovídají učebním dokumentům schválených MŠMT.

Při porovnávání schválených a upravených učebních plánů nebyly zjištěny nedostatky.

V rámci plánování obsahu vzdělávání měli učitelé zpracované časově tematické plány učiva, které byly schváleny ředitelem školy a předsedou předmětové komise.

Pro jednoho žáka s postižením sluchu není po projednání s PPP v Plzni potřebné zpracovat individuální plán. Učitelé jsou s problematikou seznámeni a žáku vycházejí v potřebné míře vstřícně.

Volitelné a nepovinné předměty jsou zařazovány především podle zájmu žáků. Široká a pestrá nabídka je žáky využívána. Ve školním roce 2000/2001 škola nabízí tyto volitelné předměty: literární seminář, seminář a cvičení z matematiky, informatika a výpočetní technika, počítačová grafika, aplikace počítačů, aplikace matematiky, aplikace fyziky, přírodovědný seminář, seminář a cvičení z chemie, seminář ze zeměpisu, společenskovední seminář, psychologie, konverzace v AJ, latina, základy administrativy. Jako nepovinné jsou nabízeny předměty: cvičení z matematiky, anglický jazyk, německý jazyk, ruský jazyk, cvičení z chemie, společenskovední seminář.

Pro zohlednění specifických potřeb a zájmů žáků pracují ve škole zájmové kroužky - fyzikální, pěvecký-žáků, pěvecký-absolventů, kondiční kulturistiky, vodácký, počítačový-Internet, dopisovatelský-tisk, rozhlas. Zejména vodácký kroužek má velmi rozsáhlou klientelu (ročně až 320 účastníků). Jeho náplní jsou 2 až 4 kurzy základního výcviku a pro zájemce (i ze zahraničí) řada dalších turnusů sjíždění řek (převážně o hlavních prázdninách).

Předložená koncepce školy a systém plánování odpovídají podmínkám školy, vytváří ucelený systém na vynikající úrovni.

Organizování

Organizační řád Gymnázia stanoví jmenovitě funkční zařazení jednotlivých vedoucích pracovníků včetně vztahů nadřízenosti a podřízenosti a obecně podřízenost ostatních pracovníků školy. V osobních spisech jsou založeny pracovní smlouvy obsahující i náplně práce a příslušné kompetence. Organizační řád školy určuje pro jednotlivé pracovní kategorie a pracoviště začátek a rozsah pracovní doby.

Povinná dokumentace školy je celkově vedena na velmi dobré úrovni. Drobné nedostatky byly zjištěny ve vedení třídních knih a třídních výkazů - nesprávně opravované chyby (zabělení, přepisování) a špatná čitelnost některých zápisů. Školní řád Gymnázia uvádí základní

povinnosti žáků, jejich práva a opravné prostředky a povinnosti pedagogických pracovníků. Rozvrh hodin a organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Při dělení tříd musí vedení školy řešit problémy s rozmístováním skupin do učeben. Budova školy je přes svoji rozsáhlost maximálně prostorově využita díky vysokému počtu žáků a tříd.

Pedagogická rada projednává čtvrtletně výsledky výchovně vzdělávací činnosti a navrhuje řediteli přijetí příslušných opatření. Zápisy z rad včetně zápisů z provozních porad jsou řádně vedeny v knize zápisů.

Poradními orgány ředitele jsou Předmětové komise (českého jazyka a literatury, anglického jazyka, německého jazyka, společenských věd a občanské výchovy, dějepisu a zeměpisu, matematiky a deskriptivní geometrie, fyziky, chemie, biologie, informatiky a programování, estetické výchovy, tělesné výchovy). Jejich přehled (včetně vedoucích) je uveden v materiálu Komise a jejich složení ve šk. roce 2000/2001, který je součástí Plánu práce školy. Vedoucí jednotlivých komisí vypracovávají a předkládají roční plán hlavních úkolů v oblasti obsahové, materiální a metodické. Každoročně projednávají a ke schválení řediteli školy doporučují tematické plány, organizují školní kola soutěží a olympiád, průběžně zabezpečují přípravu talentovaných žáků, uskutečňují vzájemné hospitace, zadávají srovnávací prověrky a didaktické testy, průběžně ověřují plnění osnov v kvartě a kvintě osmiletého gymnázia, organizují proškolení učitelů v oblasti výpočetní techniky a seznamují je s novými výukovými programy. Trvalá pozornost je věnována metodám práce na nižším stupni víceletého gymnázia.

Kromě předmětových komisí jsou ve škole zřízeny: Komise pro kulturní a společenské akce, Komise pro výzdobu školy, Komise pro SOČ, Stipendijní komise, Inventarizační komise, Likvidační komise a Komise BOZP.

Rada školy není ustanovena.

Studentský parlament v čele s předsedou je tvořen volenými zástupci žáků jednotlivých tříd. Neformální cestou předkládá vedení školy svoje podněty a požadavky související s činností a chodem školy. Předkládané požadavky a náměty jsou vedením školy projednávány a řešeny.

Ochrana osobních dat žáků i zaměstnanců školy je zajištěna vhodným způsobem jejich uložení zamezujícím přístupem nepovolaných osob.

Informace jsou předávány spolupracovníkům na pedagogických, provozních a pracovních poradách, aktualizovanou informační tabulí ve sborovně školy a dle potřeby operativně osobním kontaktem. Pro informovanost vedení školy a pedagogů o žácích a pro vedení části školní agendy je využíván počítačový program Bakalář. Žáci získávají potřebné informace od třídních učitelů, učitelů a prostřednictvím informační tabule pro žáky. Rodiče jsou o chování a prospěchu žáků a o činnosti školy informováni na pravidelných třídních schůzkách, při individuálních návštěvách školy a v případě potřeby písemným sdělením, na nižším stupni gymnázia prostřednictvím žákovských knížek. V průběhu školního roku škola vydává pro každé pololetí informace pro rodiče formou letáku.

Veřejnost má možnost využít pro získání základních informací o škole internetových stránek www.gymik.pilsedu.cz. Dále se gymnázium prezentuje na veřejnosti zprávami v regionálním tisku a rozhlasu, veřejnou angažovaností učitelů a pořádáním Dnů otevřených dveří. Dalšími významnými počiny v oblasti prezentace školy na veřejnosti jsou výstavy výtvarných prací, hudební matiné, vánoční koncerty (za účasti zahraničních studentů). Příležitostně je vydáván Literární almanach s pracemi žáků. Někteří vyučující vypomáhají ve výuce studentů Západočeské univerzity v Plzni. Žáci školy reprezentovali Město Plzeň v oficiální delegaci na mezinárodním ekologickém kongresu „Pentagonála“ v Japonsku. Dobře spolupracují s nadací „Kostní dřev“ a významně se podíleli na humanitární akci „Bílá pastelka“.

Na velmi dobré úrovni jsou zpracovány informace o Gymnáziu, sloužící pro vyřizování žádostí

o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Tyto materiály jsou zveřejněny na Úřední desce ve vstupní části budovy.

Organizační uspořádání školy a informační systém má celkově nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Pro kvalitativní vývoj školy je plánovitě a racionálně využíván lidský potenciál, nápady učitelů, jejich kvalifikace, odbornost a osobnostní předpoklady. Vedení školy má snahu vytvořit žákům i učitelům příjemné pracovní prostředí, své záměry postupně plní a pozitivně tak ovlivňuje celkové klima ve škole.

Výuka byla v maximální míře zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými učiteli.

Pedagogičtí pracovníci využívají možnosti dalšího vzdělávání především z nabídek vzdělávacího Pedagogického centra v Plzni. Účast učitelů na vzdělávacích akcích je vedením školy koordinována. Přenos informací ze vzdělávacích akcí se uskutečňuje v rámci předmětových komisí.

Začínající učitelé mají vedením školy stanoveného uvádějícího učitele v každém vyučovaném předmětu. Učitelé s pedagogickou praxí, kteří byli přijati na tento typ školy nově, mají stanoveného učitele poskytujícího v předmětu metodickou pomoc. Podobná metodická pomoc je zajištěna i pro začínající třídní učitele.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků byl vytvořen a je znám. Kritéria hodnocení rozlišují podmínky pro přiznání nenárokových složek mzdy v oblasti osobních příplatků a v oblasti mimořádných odměn. Pravidelné hodnocení pracovníků probíhá obvykle dvakrát ročně.

Ke zpětné vazbě škole slouží výsledky žáků u přijímacích zkoušek na vysoké školy, v Sondě „Maturant“, umístění v předmětových soutěžích a olympiádách, ve středoškolské odborné činnosti a ve sportovních soutěžích. Výsledky byly prezentovány na poradách pedagogických pracovníků a ve Výroční zprávě školy. Ve školním roce 2000/2001 nebylo využito srovnávacích testů.

Vedení a motivování pracovníků mělo nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly odpovídá organizační struktuře včetně přenášení pravomocí. Řídí se Plánem kontrolní činnosti. Plánovány a prováděny jsou kontroly kvality výuky, pedagogické dokumentace, schvalování a plnění tematických plánů, práce třídních učitelů. Hospitační činnost ve výchovně-vzdělávacím procesu je prováděna ředitelem školy, zástupci ředitele a vedoucími předmětových komisí. Je zaměřena zejména na úroveň odborné a metodické práce pedagogických pracovníků, výuku cizích jazyků, matematiky, novodobých dějin, na výuku ve volitelných předmětech, využívání pomůcek a didaktické techniky, opravy písemných prací apod. Vedení školy využívá ve své kontrolní činnosti také suplovaných hodin k ověření znalostí žáků. Pedagogické rady jsou využívány ke kontrole výsledků výchovy a vzdělávání a k následné analýze.

V oblasti provozu školy je kontrola zaměřena zejména na hospodaření a účetní doklady, na čerpání rozpočtu a mzdových fondů, na práci správních zaměstnanců, požární ochranu a BOZP.

Výsledky kontrolní činnosti a analýz prospěchu žáků jsou s pracovníky projednávány. Případná

opatření jsou následně kontrolována. Výsledků kontrolní činnosti je využíváno v hodnocení jednotlivých pracovníků.

Systém kontroly je celkově velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční a systematická řídicí práce vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro plnění vzdělávacího programu. Řízení má celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola úzce spolupracuje se zahraničními školami - Lycée St Joseph ve francouzském městě Châteaubriant a Carl Friedrich Gauss-Gymnasium v německém městě Schwandorf. V případě francouzského gymnázia se jedná o spolupráci v oblasti výměnného pobytu studentů a pedagogů (např. kromě jiného i v rámci programu Leonardo da Vinci II zaměřeného na vzdělávání studentů v oblasti sociálních služeb), výměnu výtvarných prací a dopisování. V případě německého gymnázia o spolupráci v oblasti výměny studentů a pedagogů, v pořádání koncertů, výstav výtvarných prací, jazykových akademií, výměnných lyžařských a vodáckých kurzů.

Škola každoročně vysílá své žáky na roční studium do Augustinus-Gymnasium v německém Weidenu (např. ve školním roce 2000/2001 dvě studentky).

Významná je účast školy na aktivitách města Plzně v rámci spolupráce se spřáteleným francouzským městem Limoges.

Vynikajících úspěchů dosahují žáci Gymnázia v olympiádách a soutěžích. Ve fyzice a v matematice se opakovaně velmi dobře umisťují na celostátní a mezinárodní úrovni. V humanitních oborech (olympiáda v českém jazyce, soutěž v dějepisu, konverzační soutěž v anglickém jazyce) dosáhli dobrého umístění v rámci České republiky.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24.699/99-21, vydané MŠMT ČR dne 23. 7. 1999
- Třídní knihy hospitovaných tříd
- Třídní výkazy - namátkově
- Školní řád
- Rozvrh hodin
- Záznamy z pedagogických rad
- Protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2000/2001
- Osobní dokumentace žáků s postižením
- Personální dokumentace - kopie dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
- Koncepce rozvoje školy s výhledem do roku 2005
- Plán práce - školní rok 2000/2001
- Měsíční plány práce (šk. rok 1999/2000 a šk. rok 2000/2001)
- Výroční zpráva 1999 - 2000
- Plán hospitační činnosti vedení školy na šk. rok 2000/2001
- Záznamy z hospitací vedení školy
- Organizační řád Gymnázia Mikulášské náměstí v Plzni
- Vnitřní klasifikační řád
- Vnitřní platový předpis
- Učební plány upravené pro jednotlivé cykly studia a zaměření
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- vybrané písemné práce žáků
- Inspekční zpráva čj. 046 133/98-3407 z 24. listopadu 1998

ZÁVĚR

Pozitiva:

- vynikající ucelený systém plánování
- činnost předmětových komisí
- široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů
- vysoká odborná úroveň výuky matematiky ve třídách se zaměřením matematika
- činnost studentského parlamentu
- práce s talentovanými žáky - dlouhodobě velmi dobré umístování v republikových a mezinárodních soutěžích

Negativa:

- maximální stav naplnění školní budovy vysokým počtem tříd je příčinou, že jen malé procento odučených hodin může být realizováno v odborných učebnách a laboratořích - s výjimkou informatiky a výpočetní techniky
- nízká estetická úroveň některých učeben
- nedůsledná práce s motivací (vstupní i průběžnou)
- převažující frontální metody práce
- nevyužívání didaktické techniky ve většině předmětů

Gymnázium, Plzeň, Mikulášské nám. 23, plní deklarovaný výchovně vzdělávací program. Oblast vzdělávání i oblast řízení mají celkově velmi dobrou úroveň.

Využití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je efektivní, účelné a je v souladu se záměrem školy modernizovat a zkvalitňovat výchovně vzdělávací proces.

Poslední inspekce ve škole se uskutečnila v listopadu 1998. Jejím předmětem bylo posouzení řízení školy. Zjištěné skutečnosti a jejich hodnocení je obsaženo v Inspekční zprávě čj. 046 133/98-3407 z 24. listopadu 1998.

Řízení školy má i nadále velmi dobrou úroveň. Nastalo zlepšení v oblasti evidence kontrolní činnosti vedení školy. Nadále přetrvávají drobné nedostatky v provádění zápisů do třídních knih a třídních výkazů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Nováček	Nováček v. r.
Členové týmu	Mgr. Jan Havránek	Jan Havránek v. r.
	Mgr. Jiří Kohout	Kohout v. r.
	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Karel Křenek	Křenek v. r.
	Mgr. Jiří Matoušek	J. Matoušek v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.
	Ing. Mgr. Ivan Veselý	ing. Veselý v. r.

V Klatovech dne 9. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 3. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Josef Trneček	J. Trneček v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Magistrát města Plzně, odbor řízení městských podniků, školství, mládeže a tělovýchovy	2001-03-26	042 5/01-5077
Zřizovatel: MŠMT	2001-03-26	042 3/01-5077

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.